

STORTINGET

Representantforslag 273 S

(2022–2023)

fra stortingsrepresentantene Alfred Jens Bjørlo, Grunde Almeland, Guri Melby,
Sveinung Rotevatn og Ingvild Wetrhus Thorsvik

Dokument 8:273 S (2022–2023)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Alfred Jens Bjørlo, Grunde Almeland, Guri Melby, Sveinung Rotevatn og Ingvild Wetrhus Thorsvik om kunnskap om og veiledning i bruk av kunstig intelligens

Til Stortinget

Bakgrunn

Kunstig intelligens (KI) har eksistert i ulike former i mange år, og den grunnleggende teknologien bak KI har eksistert senest siden 1960-tallet. Mange tjenester man tar for gitt i dag, som søkemotorer, robotstøvsugere og nettbanktjenester, bygger i større eller mindre grad på kunstig intelligens. Det siste året har imidlertid KI gått fra å være et nyttig verktøy i bakgrunnen av hverdagen vår til å bli allemannseie i form av såkalt generativ KI. I desember 2022 tilgjengeliggjorde stiftelsen/selskapet Open AI KI-en «Chat GPT» for allmennheten, og applikasjonen ble den raskest voksende i historien. Dette har bidratt til en større offentlig debatt om bruken av KI i samfunnet.

Debatten omkring kunstig intelligens i Norge kan beskrives som først euforisk og deretter panisk. Den siste tiden har noen personer tatt til orde for full stans i videreutvikling av kunstig intelligente systemer på nivå med GPT4 i minst et halvt år, i påvente av regulering og sikkerhetssystemer. Samtidig pågår det i fullt alvor en debatt om hvorvidt KI vil utrydde menneskeheten.

Forslagsstillerne mener at den eneste måten å møte den nye teknologien på er med senkede skuldre, en

kunnskapsbasert politikk, å være i forkant med tilpassing av regelverket og med mer samarbeid over landegrensene i Europa. Det nytter ikke å sette teknologi på pause. Det vil bare sette Norge tilbake i utviklingen sammenliknet med andre deler av verden. Norge og Europa, med en sterk rettstradisjon innenfor rammen av et liberalt samfunn og en regulert markedsøkonomi, er svært godt egnet til å ta i bruk slik ny teknologi og finne gode løsninger på de utfordringene den bringer med seg – løsninger som er bedre enn at markedsaktører eller stater uten respekt for privatliv og personvern får råde grunnen alene.

Kunstig intelligens og tilhørende teknologi eksisterer ikke på utsiden av samfunnet, og det trenger ikke behandles som noe vesentlig annet enn andre teknologiske nyvinninger. Norge har et bredt sett med rettsregler og prinsipper for hvilke hensyn offentlig sektor skal ivareta, og hvordan privat sektor får utfolde seg. Disse reglene vil også få anvendelse på kunstig intelligens. Der det kan tenkes å være behov for å utvikle nye regler, eller hvor gjeldende regler trenger utdypning eller presisering, bør dette identifiseres og utarbeides så raskt som mulig.

Lovene må tolkes og anvendes på nytt i møte med ny teknologi. Det er ingen grunn til å spekulere i at kunstig intelligente systemer skal ha ansvar for sine egne handlinger. Alminnelige rettsregler om ansvar gjelder også for privatpersoner og selskaper som anvender kunstig intelligens i sine systemer.

Utfordringen Norge står overfor, er at landet mangler kompetanse på kunstig intelligens i alle sektorer, det forskes for lite på det, og det finnes lite veiledning for offentlige og private aktører i bruken av det.

Det kan man gjøre noe med. Samtidig har Norge alle muligheter til å samarbeide mer aktivt enn i dag

med EU, som har kommet lengst i verden på å regulere ny teknologi på en måte som setter samfunnets og individenes interesser i sentrum, jamfør GDPR på personvernområdet og det pågående arbeidet med et lovverk for kunstig intelligens (A.I. Act).

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen så raskt som mulig legge fram en plan for forsterkning av forskning på kunstig intelligens og betydningen av bruken av kunstig intelligens i samfunnet, som ledd i oppfølgingen av langtidsplanen for forskning og høyere utdanning.
2. Stortinget ber regjeringen skalere opp antall studie-plasser innenfor utdanningsområder som er viktige for å forstå og anvende kunstig intelligens, eksempelvis STEM-fag, juss, filosofi og etikk.
3. Stortinget ber regjeringen forberede implementering av Den europeiske unions Artificial Intelligence Act, med mål om at denne kan tre i kraft i Norge samtidig som den trer i kraft i EU.
4. Stortinget ber regjeringen igangsette et arbeid for å undersøke hvordan relevante sider av det norske regelverket skal tolkes og anvendes i lys av bruk av kunstig intelligens, herunder blant annet åndsverksreglene, straffeprosessreglene, konkurranse-retten og forvaltningsregelverk.
5. Stortinget ber regjeringen etablere et eget algoritmetilsyn.

Oslo, 16. juni 2023

Alfred Jens Bjørlo

Grunde Almeland

Guri Melby

Sveinung Rotevatn

Ingvild Wettrhus Thorsvik